

Nederlandse tekst (artikel 63 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 60.361 van 21 juni 1996

A. 63.951/III-21.067

In zake : **1. REISINGER** Marc,
2. PICARD Eric,
die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Jean-Marc PICARD, advocaat,
Capouilletstraat 34
1060 Brussel,

tegen :

**de Franstalige Geneeskundige
Commissie van Brabant.**

Tussenkommende partij :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Volksgezondheid.

DE RAAD VAN STATE, IIIe KAMER,

Gezien het op 6 juni 1995 ingediende
verzoekschrift, waarbij Marc REISINGER en Eric PICARD de
nietigverklaring vorderen van de circulaire van 2 april
1995 die de Franstalige Geneeskundige Commissie van
Brabant aan de artsen en apothekers van haar ambtsgebied
heeft gestuurd;

Gelet op arrest nr. 54.802 van 16 augustus
1995, waarbij de verzoeker tot tussenkomst tot de
debatten wordt toegelaten, waarbij de tenuitvoerlegging

van de voormelde circulaire wordt geschorst en de termijnen voor de rechtspleging worden beperkt;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevrouw HAUBERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 11 december 1995, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 23 februari 1996, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 5 april 1996, de datum waarop de zaak tot de terechtzitting van 31 mei 1996 is uitgesteld;

Gehoord het verslag van mevrouw THOMAS, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. PICARD, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van Mr. WEINSTOCK, loco Mr. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. LEVERT, loco Mr. VANDERGUNST, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw HAUBERT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de verzoekers, doctors in de geneeskunde, licentiaten in de psychiatrie, beiden gespecialiseerd zijn in de behandeling van drugsverslaafden;

Overwegende dat de Franstalige Geneeskundige Commissie van Brabant op 2 april 1995 aan de artsen en apothekers van haar ambtsgebied de volgende circulaire heeft gestuurd :

" De artsen die betrokken zijn bij de behandeling van heroïneverslaafden hebben ongetwijfeld kennis genomen van de consensustekst betreffende de behandeling met methadon als vervangingsmiddel die de Minister van Volksgezondheid heeft voorgesteld.

De Provinciale Geneeskundige Commissie heeft onder meer tot taak het voorschrijven van verdovende middelen, psychotrope stoffen en daarmee gelijkgestelde stoffen te controleren. (K.B. nr. 78 van 10-11-67; wet van 21-02-21 en de besluiten tot uitvoering ervan; K.B.'s van 31-12-30 en 02-12-88). Dat actieterrein is ruimer dan de problematiek van het gebruik van methadon.

De Provinciale Geneeskundige Commissie deelt u dan ook extra informatie mee over haar interpretatie van de consensustekst op basis van een beschouwing over het behandelen van sommige drugsverslaafden met methadon.

Zulk een behandeling heeft uiteraard een dubbel doel :

- 1) het vermijden van het cold-turkeysyndroom en het bevorderen van de maatschappelijke reïntegratie, met als gevolg het tegengaan van de verspreiding van besmettelijke ziekten en van delinquent gedrag. Wij zullen dit eerste doel, dat inspeelt op de problemen die de maatschappij in dit domein poogt op te lossen, de palliatieve behandeling noemen.

- 2) de verslaving genezen.
Dit tweede doel is dus van curatieve aard. Dat doel is meestal moeilijk te bereiken, veraf en onzeker. Vóór de behandeling dit niveau haalt, doorloopt ze veelal een palliatieve fase.

De Provinciale Geneeskundige Commissie is van mening dat een goede therapeutische relatie de resultaten van de palliatieve behandeling en van de curatieve benadering verbetert.

De aanpak van de Provinciale Geneeskundige Commissie is gerechtvaardigd door haar wettelijk doel : het verbeteren van de volksgezondheid. Zij kan de hoop op genezing van een persoon echter niet ondergeschikt maken aan de eisen van de maatschappij.

Steunend op wat voorafgaat, herinnert de Provinciale Geneeskundige Commissie de artsen aan de volgende punten :

1) Zij moet over elk voorschrift van verdovende middelen, psychotrope stoffen en daarmee gelijkgestelde stoffen afzonderlijk oordelen op basis van op gedetailleerde wijze bijgehouden dossiers.

Normaal gezien moeten die dossiers de schriftelijke adviezen bevatten van de medewerkers (bijvoorbeeld sociaal assistenten en psychotherapeuten) en moet de arts er zijn behandeling rationeel in rechtvaardigen.

De commissie zal voorts rekening houden met de middelen ter evaluatie van de behandeling (intervisie), de sociale begeleiding, de middelen om het gedrag van de patiënt te controleren.

Zij zal er bijvoorbeeld van uitgaan dat een op ontwenning gerichte benadering - zelfs als ze weinig kans van slagen heeft - een betere therapeutische relatie vergt.

2) De Provinciale Geneeskundige Commissie keurt de behandelingen met vervangingsmiddelen goed wanneer ze gepaard gaan met een diepgaande psychotherapeutische relatie.

Zij rechtvaardigt die houding als volgt :

- de patiënt als persoon centraal stellen
- het feit dat methadon, ondanks zijn opmerkelijke palliatieve werking gepaard gaat met neuro-endocriene stoornissen en verslavend werkt.

Die behandeling moet dus principieel een middel blijven.

3) De Provinciale Geneeskundige Commissie zal de palliatieve behandeling van heroïneverslaafden met methadon (vervanging bij een geringe graad van verslaving) alleen in de volgende gevallen toestaan :

- a) wanneer het gaat om het beginstadium van een curatieve behandeling;
- b) wanneer de in het klinisch dossier terdege uiteengezette concrete omstandigheden zo zijn dat de arts niet anders kan handelen.

4) De Provinciale Geneeskundige Commissie zal alle misbruiken aangeven, inzonderheid elk gedrag dat zou ingaan tegen de minimale regels die tijdens de consensusconferentie zijn opgesteld.

Pro memorie vermelden wij :

- passende dosering van het methadon
- gestaafe diagnose van heroïneverslaving
- behoudens uitzondering voor patiënten van ten minste 18 jaar
- verslaving sedert meer dan een jaar
- mislukking van pogingen om te ontwennen
- perorale toediening zodat verkeerd gebruik onmogelijk is.

Uit principe zal zij niet toestaan dat een niet in België wonende patiënt behandeld wordt.

Volgens de Provinciale Geneeskundige Commissie moet de patiënt bij het begin van de behandeling zijn dosis methadon dagelijks in de apotheek innemen.

De Provinciale Geneeskundige Commissie zal niet aanvaarden dat naast methadon of buprenorphine (Temgesic) nog andere geneesmiddelen bedoeld in de wet op de verdovende middelen geregeld worden voorgeschreven.

De Provinciale Geneeskundige Commissie zal zeer nauwlettend controleren wanneer het totale aantal drugsverslaafden dat door één enkele arts wordt behandeld het tot stand komen van een volwaardige psychotherapeutische relatie met elke patiënt onzeker maakt.

5) De Provinciale Geneeskundige Commissie herinnert aan haar eis om door de artsen op de hoogte te worden gehouden van het in behandeling nemen van drugsverslaafden.

Daarbij beklemtonen wij het volgende :

- het optreden van de Provinciale Geneeskundige Commissie valt volledig binnen het kader van een wet die niet kan worden toegepast als de identiteit van de patiënten niet bekend is;
- deze wettelijke taak bestrijdt verkeerd voorschrijfgedrag; de controle heeft dan ook betrekking op de arts en niet op de zieke ten aanzien van wie de Commissie gehouden is door het medisch geheim;
- dat ons optreden tot de provincie is beperkt, is een extra garantie dat dit geheim wordt bewaard.

Besluit : de Provinciale Geneeskundige Commissie zal zich inspannen om in het medisch korps en daarbuiten

te bevorderen wat zij ziet als een zorgverstrekking van betere kwaliteit;
Deze verbetering zal onze kennis van het probleem ten goede komen en als basis dienen voor de nog te nemen beslissingen";

dat dit de bestreden handeling is;

Overwegende dat de verzoekers een middel ontleen aan machtsoverschrijding, onbevoegdheid van de steller van de handeling en schending van artikel 37 van het koninklijk besluit nr. 78 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies; dat zij aanvoeren dat "als doel van de bestreden circulaire het uitzetten van de door de artsen te volgen gedragsregels (...) voor de behandeling van aan drugs verslaafde patiënten" en dat de stellers ervan "kennelijk de bedoeling hebben de tekst verplicht te maken voor de personen tot wie hij gericht is" en "de artsen op de hoogte te brengen van de nadere regels die zij dienen te volgen om drugsverslaafden te mogen behandelen en bijgevolg van de nadere regels die de artsen moeten volgen om niet bij het parket te worden aangegeven", terwijl de Provinciale Geneeskundige Commissie geen enkele verordenende bevoegdheid bezit;

Overwegende dat geen enkele wettelijke bepaling de Provinciale Geneeskundige Commissie in staat stelt verordeningen of maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid af te kondigen; dat de verwerende partij, hoewel zij beweert dat zulks niet haar bedoeling was, in haar bestreden circulaire, opgesteld in bewoordingen die meer dan loutere aanbevelingen inhouden, aan de personen tot wie zij die circulaire heeft gericht, gedragsregels oplegt die de taak van toezicht te buiten gaan waarmee de Provinciale Geneeskundige Commissie is belast door artikel 37, § 1, 2°, c, 1, van het koninklijk besluit nr. 78 van

10 november 1967 en de artikelen 23 en 25 van het koninklijk besluit van 31 december 1930 omtrent de handel in slaap- en verdovende middelen; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de circulaire van 2 april 1995 die de Franstalige Geneeskundige Commissie van Brabant aan de artsen van haar ambtsgebied heeft gericht en die betrekking heeft op de behandeling van heroïneverslaafden met methadon.

Artikel 2.

De kosten , bepaald op 11.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij ten belope van 8.000 frank en ten laste van de tussenkomende partij ten belope van 3.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op eenentwintig juni 1900 zesennegentig door :

Mevr. THOMAS, staatsraad, wnd. voorzitter,
de Hr. HANOTIAU, staatsraad,
de Hr. HANSE, staatsraad,
Mevr. HONDERMARCQ, griffier.

De Griffier,

De wnd. Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

M.-L. THOMAS.

LENAEÉC EIELEAEÉÉÉÉÉC ANÉÉÉÉ ;
AEÉÉÉ ÉÉÉ TÀÉ AE LÉÉÉÉ ÉÉ AE IAAA
TÀÉ IIAÉÉ ÇAEÉÉÉÉÉÉÉÉÉ ÉÉ ÉÉ ÉÉÉÉÉ "K",